

**QORI NIYOZIY NOMIDAGI TARBIYA PEDAGOGIKASI MILLIY
INSTITUTI**

«TASDIQLAYMAN»

**Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya
pedagogikasi milliy instituti direktori
X.I.Ibraimov**

«MA'QULLANDI»

**O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim,
fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi OAK raisi
A.T. Yusupov**

**13.00.01 – “Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi”
ixtisosligi bo'yicha malakaviy imtihon
D A S T U R I**

**O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi
Oliy attestatsiya komissiyasi
Rayosatining 2024-yil «31» 10 363/4-sonli qarori bilan tasdiqlangan**

TOSHKENT – 2024

ANNOTATSIYA

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligidan malakaviy imtihon qabul qilish dasturi O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida” Qonuni hamda pedagogika fani hada uzluksiz ta’lim tizimini rivojlantirishga oid mavjud me’yoriy hujjatlar asosida yaratilgan bo‘lib, psixologik-pedagogik tayyorlash tizimining muhim tarkibiy qismidir. Uning asosiy maqsadi - pedagogika ixtisosligi bo‘yicha talabgorning nazariy va kasbiy tayyorgarlik darajasini uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy konsepsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog‘ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog‘lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotni, shu jumladan, ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallaganligini ko‘rsatib berishi lozim.

Tuzuvchilar : p.f.d., prof. R.G.Safarova
p.f.d., prof. X.M.Tojiboyeva

Taqrizchi: p.f.d., akademik X.I.Ibraimov

Ushbu dastur institut kengashining 2024-yil 30-avgustdagi 95-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

SO‘Z BOSHI

Hozirgi davrda pedagogika fani ta‘lim oluvchilarda pedagogik madaniyatni rivojlantirish, ularda yangicha tafakkurni tarkib toptirish, umumiy kasbiy tayyorgarligini ta‘minlashga yo‘naltirilgan.

Pedagogika nazariyasi va pedagogik ta‘limotlar tarixidan pedagogik ma‘lumotga ega har bir talabgor, qaysi fan mutaxassisi bo‘lib yetishishidan qat‘iy nazar o‘quv-tarbiyaviy faoliyatni muvaffaqiyatli amalga oshirishi uchun zarur bo‘lgan pedagogik bilimlar va ko‘nikmalarning umumiy hajmini, umumkasbiy va shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim talablarini bilishlari lozim.

Pedagogika tarixi talabgorning umumpedagogik bilim darajasini, pedagogik merosga hurmat bilan munosabatda bo‘lishini aniqlaydi. Ta‘lim va tarbiya nazariyasi va amaliyoti, tarbiya va ta‘lim, uning rivojlanish jarayoni jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va har bir tarixiy bosqichda ilmiy bilimlar darajasi bilan bog‘liqligi to‘g‘risida aniq tasavvur hosil qiladi.

Bunda pedagogikaning ijtimoiy taraqqiyot talablariga javob berganligi, ilmiy taraqqiyot bir butun tarbiya nazariyasi va amaliyot ekani hisobga olingan. Bunda ta‘lim amaliyoti, shuningdek, ta‘limdagi yutuqlarning muhimligi ham nazarda tutiladi. U yoki bu pedagogik konsepsiyalar, ta‘limotlarni tavsiflaganda shu ta‘limotlar ijodkorining hayoti va faoliyatidagi eng muhim voqealarni asos qilib olish nazarda tutilgan.

Dastur pedagogika tarixini kishilik jamiyatining taraqqiyoti tarixi bilan uzviy aloqadalikda bayon etishga mo‘ljallangan. Pedagogik fikr rivojlanishini izchil o‘rganish bo‘lg‘usi mutaxassislariga hozirgi davrda o‘tmishning ilg‘or pedagogikasining uzviy davomi ekanligini ko‘rsatish va pedagogika istiqboldagi taraqqiyoti yo‘nalishlarini anglab olishga yordam beradi.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta‘limotlar tarixi” ixtisosligi bo‘yicha dasturining maqsad va vazifalari: talabgorlarni hozirgi zamon pedagogika fanining nazariy asoslari bilan qurollantirish; pedagogik tafakkurni shakllantirish negizini yaratish; pedagogik fikrlash qobiliyatini tarkib toptirish; “Ta‘limning pedagogik qonuniyatlari hamda tamoyillari”ga mos holda tegishli qarorlar qabul qilish; Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy, Munavvar qori Abdurashidxonov va boshqa jadidlar, Yan Amos Komenskiy, K.D.Ushinskiy va boshqa mutafakkirlarning ta‘limiy-axloqiy, milliy hamda umuminsoniy qadriyatlar hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning nutqlaridagi umuminsoniy va ma‘naviy-axloqiy tamoyillarni bilish; innovasion pedagogik pedagogik texnologiyalarini o‘zlashtirish hamda ularni amaliyotda qo‘llay olishga o‘rgatishdan iborat.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta‘limotlar tarixi” fanidan bilim va ko‘nikmalarga qo‘yiladigan talablar:

mazkur ixtisoslikni o‘rganish jarayonida quyidagi pedagogik tushunchalarni bilish va ko‘nikmalarga ega bo‘lish zarur:

–ta‘lim-tarbiya viy faoliyatni ijtimoiy buyurtmadan kelib chiqqan holda amalga oshirish bu jarayonda pedagogik pedagogik qonuniyatlar va tamoyillarga tayanish;

–pedagogik faoliyatni rejalashtirishda, yaqin, o‘rta davrni va istiqbol dagi rivojlanishni hisobga olish;

–o‘qitish hamda ma‘naviy-axloqiy tarbiyaning asosiy shakllarini bilish va qo‘llash olish;

–amaliyotda o‘qitish va ma‘naviy-axloqiy tarbiyalashning qulay metod va vositalarini qo‘llash, ma‘lum vaziyatlarda ulardan to‘g‘ri foydalana olish;

–ta‘lim jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Sharq va G‘arbning ilg‘or pedagogik tajribalaridan foydalangan holda tashkil etish;

–o‘z oldiga qo‘ygan vazifalarning to‘g‘ri bajarilishi ga erishish;

–shaxs faoliyati va xulqini rag‘batlantirish;

–pedagogik vaziyatlar, ta‘lim va tarbiya natijalarini tahlil eta olish, jamoani o‘rganish, past o‘zlashtirish sabablarini, kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun samarali tadbirlarni belgilash;

–mustaqil bilim olish, amaliyotda pedagogika fanidagi yutuqlar, ilg‘or tajribalardan foydalanish, qulay pedagogik tadqiqotlar o‘tkazish, pedagogik faoliyatda yuzakichilik va bir

qolipda ishlashga yo'l qo'ymay, ishga ijobiy munosabatni namoyon etish;

–guruh rahbari va tarbiyachi-murabbiy vazifalarining samaradorligiga erishish, auditoriyadan va sinfdan tashqari ta'lim, ota-onalar, mahalla, jamoatchilik bilan o'z-o'zini mustaqil boshqarishni tashkil etish.

Talabgor "Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi" fanini o'rganish davomida zamonaviy ta'lim texnologiyasi kompyuter, axborot texnologiyasi, pedagogik vaziyatlarni modellashtirish, pedagogik mazmundagi amaliy, ilmiy tadqiqot topshiriqlarini bajara olishini namoyon etishi zarur.

Talabgorning "Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi"dan o'rganilishi zarur bo'lgan minimum bilimlar mazmuni.

1. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim to'g'risida Qonunida pedagogika fani va uning jamiyatda tutgan o'rni haqida. O'zbekiston Respublikasida oliy, professional hamda xalq ta'limini 30 yilgacha rivojlantirish konsepsiyalari ularning mazmun-mohiyatlari: o'quvchi va talaba ta'lim jarayonining asosiy sub'ektlari ekanligi; uzluksiz ta'lim va uning faoliyat ko'rsatish prinsiplari ta'limning ustuvoligi, ta'limning demokratlashuvi, ta'limning ijtimoiylashuvi, ta'limning milliy yo'naltirilganligi, ta'lim va tarbiyaning uzviy bog'liqligi, har tomonlama komil insonni shakllantirishga yo'naltirilganligi, iqtidorli yoshlarni aniqlash metodikalari; uzluksiz ta'lim tizimi va turlari; maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, professional ta'limi, oliy ta'lim, oliy ta'limdan keyingi ta'lim, o'qituvchilarni kasbiy rivojlantiri va qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta'lim; fan-tabiat va jamiyat taraqqiyoti haqidagi yangi fundamental va tadqiqiy bilimlarni shakllantirish, yuqori malakali ilmiy va ilmiy pedagog kadrlar tayyorlash sohasi; pedagog kadrlarga bo'lgan ehtiyoj va ularning tayyorgarlik sifati, saviyasiga nisbatan qo'yiladigan talablarni belgilovchi asosiy buyurtmachi, kadrlar tayyorlash tizimini moliya va moddiy-texnika jihatdan ta'minlash jarayonining qatnashchisi.

O'qituvchilik kasbi. O'qituvchilik kasbining paydo bo'lishi va rivojlanishi. Sharq mutafakkirlari (Al-Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy va boshqalar) va G'arb pedagoglari jamiyatda pedagoglik kasbining tutgan o'rni haqida. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev ta'lim tarbiya tizimini rivojlantirish, yuqori malakali pedagog kadrlar tayyorlashning barkamol shaxsni shakllantirishda tutgan o'rni haqida. 2024 yil "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili" haqida. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (2020 yil), "Pedagogning maqomi to'g'risida"gi Qonuni (2024 yil O'RQ-901-sonli), ta'lim muassasalari xodimlarini ijtimoiy himoya qilish haqida.

Bugungi kunda barkamol shaxsni shakllantirishga qo'yilgan talablar. O'qituvchi-murabbiyning o'ziga xos fazilatlarini ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazari, barkamol avlod tarbiyasi uchun o'qituvchi-murabbiyning jamiyat oldidagi mas'uliyati, uning kasbiy bilimlari va ko'nikmalari. Pedagog iste'dodi va qobiliyati. O'qituvchi-murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o'quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.

Pedagogik mahoratni egallash yo'llari: Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy, Yan Amos Komenskiy, Lev Tolstoy, Abdulla Avloniy, Shakuriy va Behbudiy kabi buyuk shaxslarning ilmiy salohiyati va pedagogik madaniyati. Ularning pedagogika fani va maorif rivojiga qo'shgan hissasi.

2. Pedagogika fan sifatida. Uning predmeti, maqsad va vazifalari. Pedagogik tadqiqot metodlari. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari. Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari va tushunchalari tarbiya, ta'lim (o'qitish, o'qish), ma'lumot, bilim, ko'nikma va malakalar, kompetensiyalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. Pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, meditsina va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi. Pedagogika fanlari tizimi. Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi. Nazariy tadqiqot metodlari qiyosiy-tarixiy tahlil, qiyosiy taqqoslash,

umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar. Amaliy tadqiqot metodlari ilmiy kuzatish, suhbat, intervyu, so'rovnomalar, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovlari (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba - sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi.

3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. Pedagogik antropologiya. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning o'ziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o'zaro uyg'unligi. Bola shaxsi - tarbiya ob'ekti va sub'ekti sifatida. Shaxs faoliyati. O'quvchi-yoshlarni yosh xususiyatlariga ko'ra davrlarga bo'lish. Ijtimoiylashuv jarayonida shaxsning shakllanishi.

4. Tarbiyaning maqsadi va vazifalari. Tarbiya maqsadi. Tarbiya maqsadining xilma-xilligi. Qori Niyoziy nomidagi tarbiya pedagogikasining milliy institutining maqsad va vazifalari, asosiy funksiyalari. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida. O'zbekiston Prezidenti Sh.Mirziyoyev mustaqil O'zbekistonni rivojlantirishning ma'naviy-axloqiy ildizlari haqida. Sharq mutafakkirlari (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Jomiy, Davoniy, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxs tarbiyasi haqida. Tarbiya vazifalari va mazmuni shaxsning milliy va umumbashariy qadriyatlarini o'rganishi, uning intellektual (aqliy), fuqarolik, ma'naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, iqtisodiy, ekologik, estetik tarbiyasi haqida. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g'oyalari.

5. Didaktika - ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari. Ta'lim va o'qitish nazariyasi (didaktika) - pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma'lumotli bo'lish — ma'naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o'rni. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo'nalishlari (konsepsiyasi). Uzluksiz ta'lim konsepsiyasi. Professional ta'lim konsepsiyasi. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta'lim konsepsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turlicha yondashuvlar. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari ("an'anaviy" va "zamonaviy"). Hozirgi davr pedagogikasida ta'lim paradigmalari an'anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantiqiy), ratsionalistik (bixevioristik), texnokratik, ezoterik.

6. Ta'lim jarayoni yagona tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari. Ta'lim jarayoni mohiyati. Ta'lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi. Ta'lim borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qish jarayonlari tavsifi, ularning ta'lim jarayonidagi o'zaro aloqasi. Sharq (al-Farobiy, Beruniy, Ibn Sino) va G'arb mutafakkirlarining gneseologik g'oyalari (qarashlari) ta'lim jarayonining asosi sifatida. Ta'lim jarayonida o'zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi. O'quvchi-yoshlarning o'quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati. Bilimlarni o'zlashtirish, malaka va ko'nikmalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi. Ta'lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta'lim qonuniyatlari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslovi. Sharq mutafakkirlari ta'lim tamoyillari haqida.

7. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim metodlari va usullari haqida tushuncha. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta'lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ayrim ta'lim metodlarining tavsifi. Sharq mutafakkirlari (Farobiy, Xorazmiy, Beruniy, Ibn Sino va boshqalar) ta'lim metodlari haqida. Turli yosh guruhlarida ta'lim metodlarini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim mazmunining o'ziga xos xususiyatlari va o'quvchilarning bilish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko'ra ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari. Ta'lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogik tajribada ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovisual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.

8. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. Ta'limni tashkil etishning asosiy shakllari. Ta'lim turlari: illyustrativ (an'anaviy); problemali (muammoli); programmalashtirilgan ta'lim. Ta'limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma-xil turlari. Ta'lim maqsadi va o'quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o'quv ishlarining turli shakllaridan foydalanish. Ta'limni tashkil etishning an'anaviy shakli. Dars tiplari va tuzilishi. Hozirgi zamonda dars va darslarni

modernizatsiyalash yo'llari. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi, guruhli va yakka tartibdagi shakllarini uyg'unlashtirish. Ta'limni tashkil etishning noa'anaviy shakllari; o'quv dialogi, munozara, didaktik (ishchan, rolli) o'yinlar, trening, press-konferensiya, o'tkir zehnlilar klubi, musobaqa darslari, auksion, "mo'jizalar maydoni", "tergovni bilimdonlar olib boradi", bahrubayt va boshqalar. Ma'ruza va seminar mashg'ulotlari, konsultatsiyalar, ekskursiyalar, praktikumlar, konferensiyalar. O'quvchilarning uy vazifalari, uni tashkil etish mazmuni va metodlari. Ta'lim shakllarini rivojlantirish istiqboli. O'quv ishlarini tashkil etishning darsdan tashqari shakllari: fan to'garaklari, ilmiy jamiyatlar, olimpiadalar va boshqalar. O'qituvchi faoliyatida, o'quv ishlari turli shakllarining o'zaro aloqadorligi.

9. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni. Tarbiya tamoyillari. Tarbiya jarayoni tushunchasi va tuzilishi. Pedagogik jarayon qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari. Tarbiya jarayoni tizimi va tuzilishi hamda uning qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mazmuni hamda tarbiyalanganlik mezonlari. Unga qo'yiladigan talablar tavsifi. Tarbiyaning ijtimoiy yo'nalganligi va yaxlitligi; tarbiyaning ijtimoiy hayot, mehnat faoliyati bilan aloqadorligi; har bir o'quvchi shaxsining o'ziga xos va shaxsiy munosabat hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish. Tarbiyaviy ta'sir etishda yagona talab va uyg'unlik.

10. Bolalar tarbiya jamoasi-yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish ta'lim va kadrlar tayyorlash milliy modelining asosiy maqsadi sifatida. Sharq mutafakkirlari (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxsga xos fazilatlar haqida. Shaxsning boshqalar bilan muloqot qilishga ehtiyoji. Shaxsning jamoada qaror topishi. Jamoa haqida tushuncha. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsga ta'siri to'g'risida. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishi. Jamoaning tarkib topish mexanizmi bosqichlari. O'quvchi-yoshlar uyushmalariga pedagogik rahbarlik.

11. Tarbiyaning umumiy metodlari. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlarining maqsadi, prinsiplari, mazmuni va o'quvchilarning yosh, o'ziga xos xususiyatlariga, tarbiyalanganlik darajasiga bog'liqligi. O'zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiyada ibrat-namuna ko'rsatishning tutgan o'rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara, suhbat, ma'ruza va boshqalar. Tarbiya usullari; muhokama, ishonch bildirish, tushunish, hamdardlik bildirish, rag'batlantirishi tanqid va boshqalar. Ijtimoiy xulq-atvor tajribasini shakllantirish metodlari: Bolalar hayotini uyushtirish va ular bilan hamkorlik qilishning mohiyati. Jamoa istiqboli, o'yin, yagona talablar, o'z-o'zini boshqarish, musobaqa, o'z-o'ziga xizmat va boshqalar.

12. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o'quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg'or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e'tiqod, ilmiy tafakkur. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va Prezident Sh.Mirziyoyevning asarlarida yoshlarning aqliy kamoloti, tafakkuri va ilmiy dunyoqarashiga qo'yilgan talablar. Sharq mutafakkarlari (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Naqshbandiy, Navoiy va boshqalar.), ilmiy bilim va aqliy tarbiyani tashkil qilish, uning mazmuni va metodlari haqida. Aqliy tarbiyaning vazifalari va mazmuni. Bilim, malaka va ko'nikmalarning shakllanishi-aqliy tarbiya asosi sifatida. O'quvchilarning intellektual rivojlanishi. Umumta'lim fanlarini o'qitishda aqliy faoliyat madaniyati, malaka va ko'nikmalarini shakllantirish. Iqtisodiy tarbiya o'quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Bozor munosabatlari hamda iqtisodiy islohotlar sharoitida tarbiyaning vazifalari va mazmuni. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev jamiyatni yangilash sharoitida ta'lim isloxtlari haqida. Dars, darsdan tashqari mashg'ulotlar va oilada rivojlangan iqtisodiy tarbiya. Ekologik tarbiya o'quvchilar dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Ekologik ong va madaniyatni shakllantirish. Dars va darsdan tashqari mashg'ulotlar hamda oilada ekologik tarbiya shakl va metodlari.

13. Fuqarolik tarbiyasi. Shaxsni shakllantirish, kamol toptirish jarayonida fuqarolik tarbiyasining vazifalari va mazmuni. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasida yoshlarning fuqarolik tarbiyasi "Mamlakatimizni modernizesiya qilish va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etish –

ustivor maqsadimizdir” mavzusidagi ma’ruzalari. Fuqarolik tarbiyasining vazifalari ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi. Fuqaroning yetuklik mezonlari. O’quvchilarni fuqarolik ruhida tarbiyalashda davlat ramzlaridan (O’zbekiston Respublikasi madhiyasi, O’zbekiston Respublikasi gerbi, O’zbekiston Respublikasi bayrog‘i) foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari; tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, tinchlik va jahon badiiy madaniyatini saqlash, iqtisodiy, ilmiy, madaniy hamkorlik. Vatanparvarlik va baynalminallik - fuqarolik tarbiyasining asoslari. “Vatanparvarlik” tushunchasining mohiyati. Sharq mutafakkirlari va jadidlar (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar.) vatanparvarlik tarbiyasi haqida. Vatanni sevmoq - iymondandir. “Baynalminallik” tushunchasining mohiyati xalqlar do’stligi, tenglik, birodarlik; millatlararo hamjihatlik; boshqa millat vakillari, ularning urf-odatlarini, an’analariga hurmat, ehtirom. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasining mazmuni va metodlari, uni tashkil qilish shakllari. Harbiy - vatanparvarlik tarbiyasi. Vatanni himoya qilish hissini shakllantirish. Harbiy Vatanparvarlik tarbiyasining shakllari darslar, to’garaklar, klublar, “Vatanparvar” o’yini va boshqalar.

Huquqiy tarbiya. O’quvchilarda huquqiy ong va xulq-atvorni shakllantirish fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi sifatida. Huquqning ijtimoiy vazifalari: boshqaruvchi, tartibga soluvchi, himoya qiluvchi, muhofaza etuvchi, tarbiyaviy.

Huquqiy tarbiyaning mohiyati va tuzilishi huquqiy savodxonlik (huquqiy bilimlar) - boshlang’ich huquqiy bilimlarni egallash; axloqiy va siyosiy xis-tuyg’ular - qonunga hurmat, fuqarolik shon-sharafini his qilish, huquqiy tafakkur - huquq me’yorlari nuqtai nazaridan kishilarning hatti-harakatlari, fe’l-atvorini baholash. Huquqiy madaniyat - huquqiy tarbiyaning asosi sifatida. Huquqiy madaniyatning tuzilishi, huquqiy me’yorlarni bilish, ulardan foydalanish ko’nikmasi. Huquqiy tarbiyaning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllari. Yoshlar o’rtasida huquqbuzarlikning oldini olishda huquqiy tarbiyaning ahamiyati.

14. Mehnat tarbiyasi. Shaxsni kamol toptirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsadi va vazifalari. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Mehnatning mohiyati va vazifalari. Mehnat qilish huquqi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.

Ta’lim muassasalarida mehnat tarbiyasi tizimi va uning mazmuni. Mehnat faoliyatining asosiy turlari: o’quv mehnati, ijtimoiy foydali mehnat, o’z-o’ziga xizmat qilish mehnati, ishlab chiqarish mehnati. Iqtisodiy islohotlar sharoitida iqtisodiy tarbiya vazifalari, metodlari va mazmuni.

15. O’quvchilarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalash. Axloq - ijtimoiy ong, ta’sir ko’rsatish va tarbiyalash shakli sifatida. Sharq mutafakkirlari va jadidlar (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar)ning ma’naviy-axloqiy g’oyalari, hozirgi kunda shaxsni ma’naviy-axloqiy kamol toptirish va shakllantirishda ularning ahamiyati.

O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning asarlarida shaxsni yuksak ma’naviy-axloqiy rivojlantirish va shakllantirishning asosiy tamoyillari; milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, o’zbek xalqining ma’naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish, insonning o’z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi, vatanparvarlik. Jadid ma’rifatparvarlarning asarlarida milliy tarbiya, ma’anaviyat masalalari. Ma’naviy-axloqiy tarbiya mezonlari. Tarbiyasi og’ir o’quvchilarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning o’ziga xos xususiyatlari. O’quvchi-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash. Jinsiy tarbiya.

16. Nafosat tarbiyasi. Nafosat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Maktabda nafosat tarbiyasining mazmuni, shakl va metodlari. Nafosat tarbiyasida umuminsoniy va milliy, ma’naviy qadriyatlardan foydalanish. Ta’lim jarayonida nafosat tarbiyasi. San’at asarlari, milliy va umuminsoniy madaniyat, tarixiy va me’moriy yodgorliklarni, Vatan tabiati boyliklarini qadrlash va avaylab asrash ko’nikmalarini shakllantirish. nafosat tarbiyasi jarayonida o’quvchi yoshlarda uchraydigan salbiy holatlarni bartaraf etish (yoshlar ongiga salbiy ta’sir ko’rsatadigan san’at asarlarining kirib kelish holatlarini barataraf etish). Jismoniy tarbiya. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o’rni va vazifalari haqida. Sharq mutafakkirlari jismoniy tarbiya haqida. O’quvchi-yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Jismoniy tarbiyaning chaqiriqqacha harbiy tayyorgarlik bilan bog’liqligi. Jismoniy tarbiyaning tashkiliy shakllari. Jismoniy tarbiya mashg’ulotlari, jismoniy tarbiya va sport seksiyalari. Ommaviy

bayramlar. Musobaqalar. Turizm. Spartakiadalar. O'quvchi-yoshlar salomatligini mustahkamlash va chiniqtirishda tabiiy omillardan foydalanish. O'quvchi-yoshlar sport majmualarining o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchilar gigienasi muammolari. O'quvchi-yoshlarning turmushi, mehnati, dam olishining kun tartibi, o'quvchilarning o'z-o'zini jismoniy chiniqtirishni tarbiyalashga rag'bat uyg'otish. Oilada bolalarning jismoniy tarbiyasi. Bola tarbiyasining jinsiy va axloqiy-estetik jihatlari. O'quvchi-yoshlarni kashandachilik va alkogolizmga nafrat ruhida tarbiyalashning jismoniy va axloqiy jihatlari.

17. Oilada tarbiya asoslari. Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining konseptual asoslari; milliy va umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, to'g'rilik, or-nomus, qadr-qimmat, mehr-shavqat, insonparvarlik va mehnatsevarlik, yaxshilikka yaxshilik bilan javob qaytara olish kabi fazilatlarni shakllantirish. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari. Oilaning hozirgi davrdagi muammolari. Oila a'zolarining axloqiy munosabatlari. Oila tarbiyasining huquqiy asoslari. Davlat va hukumatning oilani mustahkamlashga g'amxo'rligi. "Oila va gender" ilmiy-tadqiqot institutining vazifalari va faoliyatining mazmuni. "Maktab, oila va hamkorligi" Konsepsiyasining asosiy yo'nalishlarida, oila va jamoatchilikning o'zaro aloqadorligi shakllari. Sharq mutafakkirlari va jadidlar Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar oila tarbiyasi haqida. Oila tarbiyasida umuminsoniy va milliy an'analardan foydalanish.

Oila - umuminsoniy qadriyat va jamiyatning asosiy negizi sifatida. Oila - o'ziga xos jamoa. Oilaning turmush tarzi, urf-odatlar, an'analari, fuqarolik yetukligi va madaniy munosabatlarning tarbiya jarayoni va natijalariga ta'siri. Oilaviy hayotni tashkil etish; oila a'zolarining kun tartibi, majburiyatlari. Oilaning farzandlar o'quv faoliyatiga g'amxo'rligi. Dam olishni tashkil etish. Oilada o'quvchilarni tarbiyalash shart-sharoitlari. Bolalarni ota-onalar va katta yoshlilarga hurmat ruhida tarbiyalash. Oila tarbiyasi qoidalari. Oila tarbiyasida xatoliklar va qiyinchiliklar, ularni bartaraf etish yo'llari.

18. Pedagogika tarixi fan va o'quv predmeti sifatida. Pedagogika tarixi fanining maqsad va vazifalari. Maorif va pedagogika tarixi fan va o'quv predmeti sifatida. Pedagogika tarixining maqsad va vazifalari, tarbiyaviy jarayonlarda mutafakkirlar va jadid ma'rifatparvarlari merosidan tarbiyaviy jarayonlarda foydalanish. Uning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy taraqqiyot bilan bog'liqligi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning ta'lim-tarbiya jarayonida mutafakkirlar va jadidlar merosidan samarali foydalanishning tarbiyaviy ahamiyati haqida. Pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

19. Eng qadimgi davrlardan VII-asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar taraqqiyoti. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uni kishilarning mehnat faoliyati bilan bog'liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o'rni. Folklor namunalari og'zaki ta'lim usullarining ifodalanishi. Qadimgi afsonalar, qo'shiqlar, o'gitlarda axloq-odob, ta'lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodalanishi. Qadimgi davlatlar So'g'diyona, Baqtriya va Xorazmda ta'lim-tarbiyaning rivojlanishi. Mazkur davlatlarda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalari. "Avesto" - eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik namunasi. Qadimgi "Avesto", xorazm, so'g'd, uyg'ur, turkiy-run yozuvlarining ta'lim-tarbiyani rivojlantirishdagi o'rni. O'rxun-Enasoy obidalari, ularning ma'rifiy ahamiyati. Kultegin, Bilga hoqon, Tunyuquq bitiklarida ta'lim-tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlarning dastlabki savod maktablari. Somoniylar davlatida yoshlarga harbiy-jismoniy tarbiya berish. "Oyinnoma" - harbiy-jismoniy ta'lim-tarbiyaga oid dastlabki didaktik asar sifatida.

20. VII-asrdan XIV-asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikr taraqqiyoti. Islom dini yoyilishining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Musulmon maktablarida ta'lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur'onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o'rganilishi. G'azzoliy - islom falsafasi va pedagogikasining asoschisi sifatida. "Kimyoi saodat" asari va uning tarbiya taraqqiyotidagi o'rni. Masjidlar va ular huzuridagi maktablarda ta'lim-tarbiya. Savod chiqarish uslubiyoti. "Chor kitob" va "Xaftiyak" - dastlabki savod darsliklari sifatida. Hadis ilmining paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarning hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning "As-saxix", "Al-adab al-mufrad" asarlarining inson ma'naviy kamolotining ta'minlashdagi o'rni. Sharq

Uygʻonish davri va unda taʼlim-tarbiyaning taraqqiy etishi. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning umumpedagogik hamda didaktik gʻoyalari. Mahmud Qoshgʻariy, Yusuf Xos Hojib, Kaykovus, Ahmad Yugnakiylarning taʼlimiy-axloqiy qarashlari. Mahmud Qoshgʻariy va uning "Devoni lugʻatit turk" asari. Yusuf Xos Hojibning "Qutadgʻu biligʻi" taʼlim-tarbiyaga oid birinchi asar sifatida. Kaykovusning "Qobusnoma" asari. Asarning pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan oʻrni. Ahmad Yugnakiy va uning "Hibbat ul-haqoyiq" asari. Hunar oʻrganishga doir risolalar haqida. Ahmad Yassaviy "Hikmatlar"ining axloqiy-maʼrifiy ahamiyati. Taʼlimiy-axloqiy asarlarning tarjima qilinishi. Shayx Saʼdiyning yirik axloqiy-falsafiy asari "Guliston"ning shaxs kamolotini taʼminlashdagi oʻrni.

21. XIV-XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XIV-XVI asrlarda Movarounnahrda taʼlim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, taʼlim va pedagogik fikr taraqqiyotiga taʼsiri. Ilm-fan, taʼlim-tarbiyaning ravnaq topa borishi.

Movarounnahrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatining paydo boʻlishi va uning ilm-maʼrifatning taraqqiy etishidagi oʻrni. Maktab va madrasalardagi taʼlim-tarbiyaning xususiyatlari. Tabiiy fanlarni oʻqitishning rivojlanishi. Ulugʻbekning ilm-maʼrifat sohasidagi xizmatlari. Uning davrida taʼlim-tarbiya tizimi. Zahiriddin Muhammad Boburning ilm-maʼrifat, taʼlim-tarbiya sohasidagi xizmatlari. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Husayn Voiz Koshifiylarning taʼlimiy-axloqiy merosi. Navoiyning "Hayrat ul-abror", "Mahbub ul-qulub" asarlari. Navoiyning maktab va madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiylarning axloqiy qarashlari. Jomiyning "Tuhfatul ahror", Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarlarining shaxs kamolotidagi ahamiyati. Davoniyning axloqiy qarashlari. "Axloqi Jaloliy" asarining pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan oʻrni. Husayn Voiz Koshifiyning axloqiy qarashlari. "Futuvvatnomai Sultoniy" asari va uning axloqiy tarbiyada tutgan oʻrni.

22. XVII-asrdan XIX-asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XVII-XVIII hamda XIX-asrning birinchi yarmida Buxoro, Qoʻqon va Xiva xonliklarida ilm-fan taraqqiyoti. Xonliklarda masjid-madrasalarning vujudga kelishi. Madrasalarda "Qurʻon", "Tafsir", "Odob as-solihin", "Sabot ul-ojizin", "Kimyoi saodat", "Hadis", "Shamoyil ul-nabi", "Hikmat ul-ayn"larning oʻrganilishi. Qoʻqon va boshqa xonliklarda qizlar maktablari.

Jahon Otin Uvaysiy va uning qizlar maktabi. Muhammad Sodiq Qoshgʻariy va uning "Odob as-solihin" asari. Kaykovusning "Qobusnoma", Saʼdiyning "Guliston" kabi maʼrifiy asarlarining turkiy tilga tarjima qilinishi. Muhammad Sodiq Qoshgʻariyning "Odob as-solihin" asarida odob-axloq masalalari.

23. XIX-asrning ikkinchi yarmi va XX-asr boshlarida tarbiya va pedagogik fikrlar. Turkiston oʻlkasida islomiy-diniy tarbiyaviy muassasalarning anʼanaviy tizimi. Turkistonda chorizm maktab siyosatining boshlanishi. Musulmon maktablariga boʻlgan salbiy munosabat. Turkiston oʻlkasida pedagogik fikrlarning paydo boʻlishi. Siddiqiy, Shakuriy, Avloniy, Behbudiy va boshqalarning maktab va maorifni rivojlantirishdagi xizmatlari. Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining paydo boʻlishi. I.Gaspirali faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy, Behbudiylarning yangi usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati. Said Rasul Said Azizovning "Ustodi avval" darsligi. Abdulla Avloniyning "Turkiy Guliston yoxud axloq" asarida taʼlim-tarbiya tizimi. Fitratning pedagogik faoliyati va milliy pedagogik merosi.

24. 1917-1990-yillarda Oʻzbekistonda maktab taʼlimi va pedagogika fani. 1917 yilda Oʻzbekiston Respublikasi mustaqilligi eʼlon qilingunga qadar boʻlgan davrda Oʻzbekistonda xalq taʼlimi va pedagogika fanida turgʻunlik. 70 yil davomida xalq taʼlimida adolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Maktab darsliklari va oʻquv qoʻllanmalarining yaratilishi. Taʼlim-tarbiya jarayonining mustabid tuzum maqsadlariga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari. Jadid maʼrifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining oʻrganilishi.

25. Mustaqil Oʻzbekiston Respublikasida taʼlim tizimi va pedagogik fikrlar taraqqiyoti. Oʻzbekiston Respublikasida mustaqillikning eʼlon qilinishi va taʼlim tizimidagi islohotlar. Milliy maktabni tashkil etish muammolari. Pedagogik tadqiqotlarning asosiy yoʻnalishlari. Oʻzbek xalqining maʼrifiy qadriyatlaridan taʼlim-tarbiyada foydalanish.

26. Jahon ning rivojlangan mamlakatlarida pedagogika fanining rivojlanish tarixining bayoni. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta'lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta'lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta'limotida tarbiya masalalari. G'arbiy Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya. Ya.A.Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati. Rus pedagog olimlarining pedagogik g'oyalari. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi. XIX-asr va XX-asr boshlarida G'arbiy Yevropa, AQSh, Rossiyada pedagogik ilohotlar va uning asosiy oqimlari. Jahon mamlakatlarida pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.

27. Hozirgi davrda jahonning rivojlangan mamlakatlarida ta'lim tizimi va pedagogika fani. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda ta'lim tizimi va maktablarda ta'lim-tarbiya amaliyoti. Jahon mamlakatlaridagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari. AQSh, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Janubiy Koreyada ta'lim va tarbiya tizimi, mazmuni va taraqqiyoti.

13.00.01 – Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha malakaviy imtihon savollari:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar, oliy ta'limdan keyingi ta'lim va pedagogika sohasidagi qarorlari, Farmonlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlarida belgilangan vazifalar tahlil (so'nggi besh yildagi qarorlar olinadi. Har bir qaror alohida savol tariqasida beriladi)

2. Tarbiyaning paydo bo'lishi va tarixiy rivojlanishi

3. Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy tadqiqot institutining maqsadi va vazifalari

4. Zamonaviy pedagogikada ta'lim paradigmalari

5. Ta'lim mazmuni: va uning asosiy tushunchalarini shakllantirishga qo'yiladigan talablar.

6. Ta'lim jarayonini tashkil etishda pedagoglar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini

olish.

7. Ta'limni tashkil qilishning an'anaviy shakllari. Dars turlari. Darsning tuzilishi.

8. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari

9. Shaxsning psixologik va fiziologik rivojlanish qonuniyatlari

10. Abu Rayxon Beruniyning ma'rifiy qarashlari

11. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilish. O'quv faoliyatining yalpi (ommaviy), guruhli va individual shakllari

12. Ta'lim muassasalarini yangi ijtimoiy iqtisodiy sharoitda rivojlantirish strategiyasi

13. O'quv-tarbiya jarayonini nazorat qilish: turlari va funksiyalari, baholash mezonlari

14. Pedagogika fanida yangi tarmoqlarning yuzaga kelishi va rivojlanish istiqbollari

15. Davlat ta'lim standartlari – tuzilmasi, ishlab chiqilishi va amalda qo'llanilish tartibi

16. Metodologiya tushunchasi. Metodologik bilimlar darajasi. Metodologik madaniyat

17. Folklor namunalarida og'zaki usullarning ifodalanishi. Qadimgi afsonalar va qo'shiqlar.

18. Ta'lim tizimi va turlari. Oliy ta'limdan keyingi ta'limning maqsad va vazifalari

19. Pedagogik muloqot tavsifi, uning turlari. Verbal va noverbal muloqot.

20. Qadimgi davlatlar. So'g'diyona, Xorazm va Baqtriyada ta'lim-tarbiyaning rivojlanishi

21. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojlanishining asosiy yo'nalishlari

22. Kreativlik tushunchasi, ta'riflari va pedagogik psixologik asoslari

23. Bilimlarning ko'nikma va malakalarga aylanishi

24. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalarining aks etishi.

25. Pedagogik texnika va uni shakllantirish uslublari

26. Zamonaviy jahon ta'lim tizimidagi global tendensiyalar

27. Insonning yosh bo'yicha davrlari tavsifi, yosh davrlari psixofiziologiyasi

28. Didaktikaning asosiy tushunchalari. Didaktik tizimlar

29. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g'oyalari

30. Shaxsning rivojlanishi va ijtimoiylashuvi.
31. 1917-1991 yillarda O'zbekistonda ta'lim tizimi va pedagogik qarashlar
32. Pedagogika fanida ilmiy-metodologik yondashuv
33. Mustaqillik yillarida uzluksiz ta'lim tizimiga xorijiy tajribarning joriy etilishi
34. Pedagoglarni kasbiy rivojlantirish va ularni qayta tayyorlash tizimidagi islohotlar

mazmuni

35. G'arbiy Yevropada maktab va pedagogik fikrlar
36. Faoliyat tushunchasi va uning asosiy tavsiflovichi belgilari
37. O'quv jarayoni funksiyalari
38. Jamoa haqida tushuncha. Jamoaning pedagogik vazifalari
39. Ta'lim tizimi turlari
40. Xorijiy davlatlar ta'lim modellari
41. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Pedagogika fanining ob'ekti va predmeti.
42. Testlar turlari va ularni qo'llash imkoniyatlari
43. Pedagogikada gender yondashuvning o'ziga xos jihatlari va imkoniyatlari
44. Pedagogik tadqiqotlarda matematik modellashtirish
45. Oila tarbiyasi va oila pedagogikasi
46. Tarbiya jarayoni mazmuni va shaxsning tarbiyalanganlik darajasi
47. Ta'limning tashkiliy shakllari. Turli tipdagi darslar tuzilmasi
48. Professional ta'limdagi islohotlar
49. Avtodidaktika – bilim oluvchi ta'lim texnologiyasini loyihalash nazariyasi va amaliyoti

sifatida

50. Didaktik vositalarining tavsifi
51. Pedagogika fanining taraqqiyot bosqichlari
52. Impakt faktor tushunchasi, hisoblash metodikasi, uning afzalliklari va kamchiliklari
53. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar tavsifi
54. Pedagogik aksiologiyaning fan tarmog'i sifatida rivojlanishi
55. Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik hodisa, pedagogik jarayon ob'ekti va sub'ekti sifatida
56. Ta'limning turlari va uning funksiyalari. Ta'lim muassasasi va pedagoglar attestatsiyasi
57. Ta'lim metodlarining tavsiflanishi
58. Neyropedagogika tasnifi.
59. Kognitiv pedagogikaning o'ziga xos xususiyatlari
60. Ta'lim sifati menejmenti va uning asosiy turlari
61. O'quv maqsadlari taksonomiyasi va mohiyati
62. Ilmiy bilim, ularni amaliyotda qo'llash ko'nikma va malakalarni shakllantirish
63. Nodavlat ta'lim muassasalari, ular faoliyatining shakllantirilishi
64. Inklyuziv ta'limni amalga oshirishning, psixologik-pedagogik asoslari
65. Abu Nasr Farobiyning pedagogik qarashlari
66. Alisher Navoiyning pedagogik qarashlari
67. Tajriba-sinov ishlarida validlik tushunchasi
68. Ta'lim muassasalarida o'quv jarayonining rejalashtirilishi
69. Pedagogikada fanlararo aloqadorlik tamoyili
70. Prognostik tadqiqotlarning metodologik asoslari
71. Pedagogik antropologiya va uning rivojlanish tendensiyalari
72. O'zbekiston Respublikasida ikki diplomli mutaxassislar tayyorlash: mohiyati, holati va

istiqbollari

73. Ta'lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalari
74. Zamonaviy pedagogikaning innovatsion rivojlanish tendensiyalari
75. Pedagogik tadqiqotlarning ijtimoiy-falsafiy jihatlari
76. Masofaviy va media ta'limni rivojlantirish omillari
77. Ta'lim sohasida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari
78. Ta'lim tizimini insonparvarlashtirish va gumanizatsiyalash prinsiplari

79. Ilmiy bilishning sinfdan tashqari usul va vositalari
80. Jismoniy tarbiya va sog'lamlashtirishning zamonaviy pedagogik aspektlari
81. Jadidilarning pedagogik qarashlari
82. Magistraturaning maqsad va vazifalari, magistrlilik dissertatsiyalarining tarkibiy tuzilishi
83. Pedagogik va psixologik bilimlarning o'zaro aloqadorligi. Pedagogika fanida mavjud yondashuvlar
84. Pedagogik tadqiqotlarning xarakteri va o'ziga xos xususiyatlari
85. Birinchi, ikkinchi Renessans davrida pedagogik g'oyalarning vujudga kelishi va taraqqiyoti
86. Yevropada pedagogik g'oyalarni rivojlanishi
87. Jadid ma'rifatparvarlarining tarbiya va uning turlarini rivojlantirish sohasidagi qarashlari
88. Jadid ma'rifatparvarlarining axloqiy tarbiyaga qo'shgan hissalari
89. Axloqiy tarbiya va uning turlari
90. Milliy hududiy an'analar va ularning tarbiyaviy imkoniyatlari
91. Millatlararo muloqot va tolerantlik tarbiyasi
92. Inklyuziv madaniyat va jamiyat hayoti va ta'lim tizimiga ko'rsatadigan ta'siri
93. Gender modellarni rivojlantirishga yo'naltirilgan tarbiyaviy tadbirlar
94. O'qituvchilar va ota onalarning pedagogik hamkorligi
95. Pedagogik koloborostikaning o'ziga xos xususiyatlari
96. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, uning pedagogik ahamiyati yo'nalishlari, prinsiplari
97. Raqamli didaktikaning rivojlanish tendensiyalari
98. Ta'limda uzluksiz va uzviylik prinsiplari
99. Ta'limni tabaqalashtirish va individallashtirish: asosiy prinsiplari va usullari
100. Qo'shimcha ta'lim, uning shakllari
101. Amaliy pedagogika: mohiyati, holati va shakllari
102. Oliy ta'lim, fan va ishlab chiqarish integratsiyasi
103. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati
104. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovidual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
105. O'quvchi va talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, fuqarolik hissini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari
106. O'qituvchilarning kreativligi
107. Oila-mahalla-maktab hamkorligini tashkil etishning didaktik va metodik asoslari
108. Yoshlarda innovatsion fikrlashni rivojlantirish jarayonini boshqarishning pedagogik aspektlari
109. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta'limotida ta'lim-tarbiya masalalarining tavsiflanishi
110. Pedagogik loyihalashtirish va modellashtirish
111. Ta'lim oluvchilarda mafkuraviy immunitet, yuksak insoniy fazilatlarni shakllantirishning pedagogik aspektlari
112. Ta'lim tizimining ilmiy metodik ta'minotini yaratishning zamonaviy yo'nalishlari
113. Tarbiya mohiyati, Tarbiya mazmuni. Tarbiyani amalga oshirish prinsiplari
114. Pedagogik tadqiqot metodologiyasi
115. Pedagogik tadqiqotlarning metodologik asoslari
116. Pedagogik tadqiqotlarga qo'yiladigan muhim talablar
117. Pedagogika fanining rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar
118. Pedagogika fanining predmeti va uning rivojlanish; pedagogika fani; pedagogik tadqiqotlarda fanlararo aloqadorlikni tanlash imkoniyatlari
119. Pedagogika fani va o'quv amaliyoti o'rtasidagi munosabatlarning dialektik tabiati.
120. Pedagogik prognostikaga oid tadqiqotlarni amalga oshirishda tayaniladigan prinsiplar
121. Pedagogika fani va o'quv amaliyotining rivojlanish tarixi (o'quv amaliyotining tarixiy rivojlanishini tahlil qilish).

122. Ilmiy-pedagogik g'oyalar, tushunchalar, nazariyalarni shakllantirish va rivojlantirish; o'tmishning atoqli pedagoglari pedagogik merosini monografik o'rganish.

123. Etnopedagogika tarixi; pedagogik terminologiyaning rivojlanishi

124. Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan asosiy tushunchalar, ularning mazmun mohiyatini

125. Ta'lim jarayonida talabalarni ijtimoiy muhitga moslashtirish mexanizmlari.

126. Uzlüksiz ta'lim; kattalar ta'limi; ta'limdagi innovatsion jarayonlar; ta'lim muassalarini boshqarish; masofaviy va media ta'lim nazariyasi va amaliyoti; rasmiy, rasmiy va norasmiy ta'lim, asosiy va qo'shimcha ta'lim o'rtasidagi munosabatlar).

127. Amaliy pedagogika (ilg'or pedagogik tajribani umumlashtirish; ta'limdagi innovatsion harakat; ta'lim muassasalarining eksperimental faoliyati; o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik faoliyatidagi tizimli o'zgarishlar, uning mohiyati; ta'lim muassalari va jamoa tashkilotlarining o'zaro hamkorligidagi faoliyati).

128. Qiyosiy pedagogika (davlat, pedagogika nazariyasi va amaliyoti, dunyoning turli mamlakatlari va mintaqalarida ta'lim nazariyasi va amaliyoti rivojlanishidagi qonuniytlar va tendensiyalar; ta'limdagi milliy va mintaqaviy o'ziga xosliklar, imkoniyatlar, pedagogik hamkorlik va milliy ta'lim tizimlaridagi ilg'or tajribalardan foydalanish, ta'lim sohasidagi ilg'or tajribalarni aniqlash) Pedagogikaning tarmoqlari orasidagi o'zaro aloqadorlik

129. Ta'lim jarayonini rivojlantirish va uning sifatini ta'minlash yo'nalishlari

130. O'qituvchi pedagogik faoliyatining asosiy yo'nalishlari va metodoloik asoslari

131. O'qituvchining asosiy funksiyalari, majburiyatlari

FOYDALANISHGA TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni. – Toshkent Ozbekiston, 2020
2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo yetamiz. Toshkent, «O'zbekiston», 2016 yil, 56 bet.
3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, «O'zbekiston», 2017 yil, 48 bet.
4. Mirziyoyev Sh.M. "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning yeng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Rzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining majlisidagi ma'ruzasi // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar.
5. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi 07.02.2017 yil. // №PF-4947-sonli Farmoni.
6. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, «O'zbekiston», 2017 yil, 488 bet.
7. Egamberdieva N.M. Ijtimoiy pedagogika. – T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009.
8. Ibraimov X., Quronov M. Umumiy pedagogika (darslik). – T., "Sahhof", 2023, 416 bet.
9. Ishmuhammedov R.J va boshqalar. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. T.: Istedod jamg'armasi - 2010 y.
10. Ishmuxammedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar / – T.: Fan va texnologiya, 2010.
11. Ismoilova Z. Pedagogikadan amaliy mashg'ulotlar. – T.: Fan, 2001.
12. Abdullaeva M., Asqarova O'. M.Xayitboyev. Ta'lim tarixi -T. Muharrir. 2014.
13. Madiyarova S.A. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.-T.: "Iqtisod-moliya" 2009 y.
14. Mavlonova R., Rahmonqulova N., Normurodova B. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. – T.: Tib-kitob, 2010.

15. Mavlonova R., Torayeva O., Xoliqberdiyeva K. Pedagogika. – T.: O‘qituvchi, 2001.
16. Mutalipova M.J. Xalq pedagogikasi – T.: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2011.
17. Mutalipova M.J., Xodjayev B.X. Qiyosiy pedagogika. Darslik. – T.: TDPU, 2015.
18. Ochilov M. Muallim qalb me‘mori. – T.: O‘qituvchi, 2001.
19. G.Safarova R.. Kognitiv pedagogikaga oid nazariy yondashuvlar. Monografiya. – Toshkent: “Science and innovation”, 2024. – 186 bet
20. Safarova R.G. “O‘quvchilarning kreativ fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishning pedagogik mexanizmlari” metodik qo‘llanma [matn] tayyorlandi. “Bookmany Print”. Toshkent – 2023. 70 b.
21. Safarova R.G. Pedagoglarning o‘quvchi-yoshlarda “ommaviy madaniyat”ga qarshi kurashchanlik ko‘nikmalarini shakllantirish sohasidagi kompetensiyalarini rivojlantirish vositalari // metodik qo‘llanma. Toshkent, “Tafakkur qanoti” nashriyoti 2020 yil 160 bet.
22. Tojiboeva X.M. Gender yondashuv asosida o‘smir yoshdagi o‘quvchilarda “ommaviy madaniyat”ga qarshi immunitetni shakllantirishning pedagogik strategiyalari: pedagogika fanlari doktori diss. T.: TDPU, 2022-yil. 222 bet
23. Xolboyev S. Jadidlar. Munavvar qori Abdurashidxonov. – T.: Yoshlar nashriyot uyi, 2022. – 152 b.
24. Samandar S., Bekmuhammad U. Xorazm jaded namoyandalari: hayoti, faoliyati va adabiy merosi. – Xorazm: “Milleniumus print”, 2024. – 200 b.

Dasturning informatsion uslubiy ta‘minoti

1. www.pedagog.uz
2. www.edu.uz
3. www.ziyo.edu.uz
4. www.gov.uz
5. www.zivonet.uz